

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

8.3.2.1./16/I/002

Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai

Strūgu iela 4, Rīga, LV-1003, tālr. 67350966, e-pasts: info@832.visc.gov.lv

Vēstures valsts 26. olimpiāde 9. klases izglītojamajiem

„Pirmā pasaules kara radītās pārmaiņas Latvijas un Eiropas iedzīvotāju dzīvēs”

PROGRAMMA

Pirmais pasaules karš radīja līdz tam nepiedzīvotus zaudējumus. Gāja bojā ap 9 miljoniem karavīru un aptuveni tikpat daudz civiliedzīvotāju. Karojošās valstis aizņēmas naudu, cēla nodokļus un laida apgrozībā aizvien vairāk naudas, kas noveda pie milzīgas inflācijas. Daudzus uzņēmumus nācās slēgt evakuācijas, darbaspēka trūkuma vai izejvielu nepietiekamības dēļ. Daudzi no cīņām atgriezušies strādnieki pēc kara kļuva par bezdarbniekiem. Uz impēriju drupām izveidojās virkne jaunu valstu. Politiskās tiesības ieguva jaunas sabiedrības grupas.

Olimpiādes temats ir „Pirmā pasaules kara radītās pārmaiņas Latvijas un Eiropas iedzīvotāju dzīvēs”. Olimpiādes uzdevumi aptvers gan politiskās norises (impēriju sabrukums un jaunu valstu rašanās), gan iedzīvotāju demogrāfiju, gan izmaiņas saimniecības struktūrā, dažādu iedzīvotāju grupu emancipāciju, kā arī būtiskākās kultūras tendences. Olimpiādes saturs hronoloģiski aptver 20. gadsimta sākumu (no laika īsi pirms Pirmā pasaules kara līdz Otrajam pasaules karam).

INFORMĀCIJAS AVOTI

1. **20. gadsimta Latvijas vēsture. II sējums.** – Latvijas Vēstures institūts, 2003.
2. **1918.-1920. gads Latvijas Republikas Pagaidu valdības sēžu protokolos, notikumos, atmiņās.** – Valsts kanceleja, 2013. (izmantojot laikmetu raksturojošās liecības)
3. **1920.-1925. gads Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokolos, notikumos, atmiņās.** – Valsts kanceleja, 2018. (izmantojot laikmetu raksturojošās liecības)
4. Valdis Klišāns. **Latvijas Valsts stāsts.** - Zvaigzne ABC, 2018.
5. **Vēsture 1 minūtē – „Solis”.** Pieejams: <https://www.lsm.lv/temas/vesture-1-min-solis/>
6. **Dzīvā vēsture.** Pieejams: <https://www.lsm.lv/lv99plus/>
7. **#Grosvaldi1919.** Pieejams <https://www.lsm.lv/temas/grosvaldi1919/>
8. **Redzi, dzirdi Latviju!** Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālā krātuve.
Pieejams: <http://redzidzirdilatviju.lv/lv/search>
9. Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka. **Zudusī Latvija.** Pieejams: <http://www.zudusilatvija.lv/> (meklēt pēc atslēgas vārdiem (tēmu nosaukumi, informācijas avotos minētie jēdzieni, personības)).

10. Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka. **Periodika**. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/#> (meklēt pēc atslēgas vārdiem (tēmu nosaukumi, informācijas avotos minētie jēdzieni, personības)).

Programmā piedāvātie vēstures avotu krājumi un literatūra paredzēti olimpiādes dalībniekiem, lai atbalstītu viņu gatavošanos dalībai olimpiādē. Šis saraksts nav nedz visaptverošs, nedz obligāts. Olimpiādes izstrādātāji negarantē, ka uzdevumos iekļautie avoti tiks ņemti tieši no šīm krātuvēm. Šeit norādīto uzziņas avotu uzdevums ir palīdzēt izprast laikmetu kopumā un iedziļināties tā atsevišķos aspektos.